

Nog twee nieuwe soorten voor de Friese vlinderfauna. Gerrit Tuinstra

Tijdens de determinatiedag afgelopen 3 januari werden twee nieuwe soorten voor de Friese vlinderfauna vastgesteld. Een leuke bijkomstigheid op zo'n determinatiedag. Eerder waren al twee andere nieuwe soorten vastgesteld. Andy Saunders ving op 29 juli *Ethmia quadrilella* (*Oecophoridae*) in Sint Nicolaasga. Henk en Auke Hunneman ving op de Boschplaat op Terschelling de spanner *Perizoma bifasciata*, op 21 juli.

Ons nieuwe lid van Ameland, Siebe Visser, was aanwezig op de determinatiedag en had een aantal kistjes met door hem (allemaal op Ameland) verzamelde vlinders. Zowel dagvlinders als nachtvlinders, maar in hoofdzaak macro-nachtvlinders. Een deel van de vlinders waren door Siebe zelf op naam gebracht, het andere deel is op de determinatiedag voorzien van een etiket met de juiste naam. In één van de kistjes zat een spanner die enigszins op *Xanthorhoe designata* leek, maar toch duidelijk anders was. Door de duidelijke tekening kon met behulp van de "Colour Identification Guide to Moths of the British Isles" de vlinder als *Pareulype berberata* (Denis & Schiffermüller, 1775) gedetermineerd worden. Een goede afbeelding van de soort is op internet te vinden via de volgende link: <http://www.vlindernet.nl/>. *P. berberata* was nog niet bekend uit Friesland. In de rest van Nederland komt de soort voornamelijk in het duingebied van noord en zuid Holland en in zuid Limburg voor (www.vlindernet.nl). De voedselplant van deze spanner is berberis (*Berberis vulgaris* en *Berberis thunbergii*), zoals de naam van de vlinder al doet vermoeden. In Friesland komt nog een spanner voor die berberis als voedselplant heeft: *Rheumaptera cervinalis*. Deze soort heeft zich in het verleden met de aanplant van berberis sterk uitgebreid. Waarschijnlijk is *P. berberata* ook zo'n cultuurvolger. *P. berberata* vliegt in twee generaties, eind april tot begin juni en eind juni tot begin september.

Pareulype berberata

De tweede voor Friesland nieuwe soort, die op de determinatiedag vastgesteld werd, is *Pseudopostega auritella* (Hübner, 1813), een micro uit de familie van de *Opostegidae*.

Een goede afbeelding van *P. auritella* is op internet te vinden, via de volgende link: http://www.nrm.se/en/svenska_fjarilar/p/pseudopostega_auritella.html. De vlinder werd door ondergetekende op 15 juni gevangen bij de oevers van de

Bergumermeer. Niet op licht, maar een keer op een avond, tijdens een tochtje door de graslanden.

Pseudopostega auritella

Van de familie van de *Opostegidae* zijn in Nederland slechts drie soorten bekend. *P. auritella* is van deze drie de zeldzaamste. In De Kleine Vlinders (Kuchlein, 1993) worden slechts zes uurhokken voor Nederland weergegeven. De soort werd voor het eerst in 1947 in Nederland waargenomen in de laagveenmoerassen bij Kortenhoef (Noord Holland). Dat de soort weinig wordt waargenomen, is waarschijnlijk ook de oorzaak van de onbekendheid van de voedselplant, althans voor Nederland. In Finland zijn rupsen van de soort op wolfspoot (*Lycopus europaeus*) gevonden en in België op dotterbloem (*Caltha palustris*), beide soorten van vochtiger standplaatsen. De vindplaats bij de Bergumermeer ligt ook in een vrij vochtig grasland. De drie soorten *Opostegidae* zijn allen vrij klein (de gevangen *P. auritella* heeft een spanwijdte van 10 mm.), licht van kleur, met weinig tekening en hebben opvallend grote oogdeksels (kenmerkend voor deze vlinders). De Engelse naam voor deze groep vlinders is “White eye-cap moths”, wat een goed beeld geeft van een aantal van de kenmerken. De Nederlandse waarnemingen van *P. auritella* zijn allemaal in juni of juli gedaan.

Gebruikte literatuur/geraadpleegde websites:

De Kleine Vlinders; J.H. Kuchlein, Pudoc Wageningen 1993.

Die Schmetterlinge Baden-Württembergs, Band 8 Nachtfalter VI, Ulmer, 2001.

Colour Identification Guide to Moths of the British Isles, Bernard Skinner, Viking.

<http://www.vlindernet.nl/>

http://www.nrm.se/en/svenska_fjarilar/

<http://www.funet.fi/pub/sci/bio/life/insecta/lepidoptera.html>

<http://home.tiscali.be/be013549/82/Checklists/Lepidoptera/LepMain.htm>

Nachtvlindersen in Gaasterland Luut de Zee

Afgelopen jaar heeft een klein groepje enthousiaste leden van de vlinderwerkgroep Friesland een aantal malen nachtvlinders geïnventariseerd in de boswachterij Gaasterland. Het groepje bestond uit Abel en Francisca Jagersma en Luut de Zee, die de kennis van de nachtvlinder cursus van 2002 in praktijk wilden brengen. Deze nieuwe nachtvlinderaars werden bijgestaan door de vierde persoon van het groepje: